

Avrupa Birliğinde Durum

- Avrupa Patent Sözleşmesi (*European Patent Convention-EPC*), 52/2. maddesinde bilgisayar programlarının patent korumasından faydalanamayacağı belirtilmiştir.
- Buna rağmen, bilgisayar programları ile ilgili buluşlara patent verilerek bilgisayar programlarına dolaylı koruma sağlanmaktadır.
- Ancak buradaki yeniliğin bilgisayar programında değil de, programın teknik alette kullandığı cihazda olması ve programın fonksiyonu dikkate alınmaktadır.

Avrupa Birliğinde Durum-2

- AB'de bilgisayar programları ile ilgili buluşlara patent verilmesine ilişkin Yönerge hazırlanmışsa da sivil ve meslek toplum örgütlerinden gelen yoğun tepkiler nedeniyle Avrupa Parlamentosu'nda reddedilerek hukuki hayata geçememiştir.
- Yine de Avrupa Patent Ofisi'nin olumlu uygulamaları devam ettiğinden, PCT'ye üye Türkiye açısından dolaylı da olsa Avrupa patenti alınarak bilgisayar programlarına koruma temin edilebilir.

Akıllı Telefonların Patent Savaşı

- Akıllı telefonlar (smartphones); aslında internet bağlantısında kullanılan cep telefonlarıdır. Hatta bazılarına göre telefon özelliği olan kişisel bilgisayarlardır.
- İlk defa 2001 yılında **Kyocera 6035** , “*all in one device*” özelliği olan dijital asistan telefon (PDA) olarak piyasaya sürüldü.
- 2002 yılında da RIM firması, e-mail ve kablosuz internet özelliği bulunan **BlackBerry 5810**’ un lansmanını yaptı.
- 2005 te web tarayıcısı, video ve resim fonksiyonları olan **Nokia N Series** telefonları piyasada görüyoruz.
- Asıl akıllı telefonlarda büyük değişim Apple **iPhone**’larla 2007 yılından sonra yaşanmaya başlamıştır.

Akıllı Telefon Patentleri

ŞİRKET	PATENT SAYISI
Apple	>3,800 patent + >6,000 Nortel patentuygulama
Google	760 U.S. patent + >1,000 IBM patent
HTC	127 U.S. patent + 82 patent ADC'den + 253 patent S3 Graphics patentte
Kodak	~10,000 patent toplam PORTFÖYÜNDE >1,100 sayısal görüntü patenti
LG Electronics	>9,600 patent
Microsoft	>18,000 US patents + >6,000 Nortel patent/
Motorola Mobility	17,500 patent
Nokia	>10,000 patent ailesi
Oracle	>10,000 U.S. patent
RIM	~10,000-15,000 patent + >6,000 Nortel patent
Samsung	>36,000 patent
Sony Ericsson	>27,000 U.S. patent + >6,000 Nortel patent

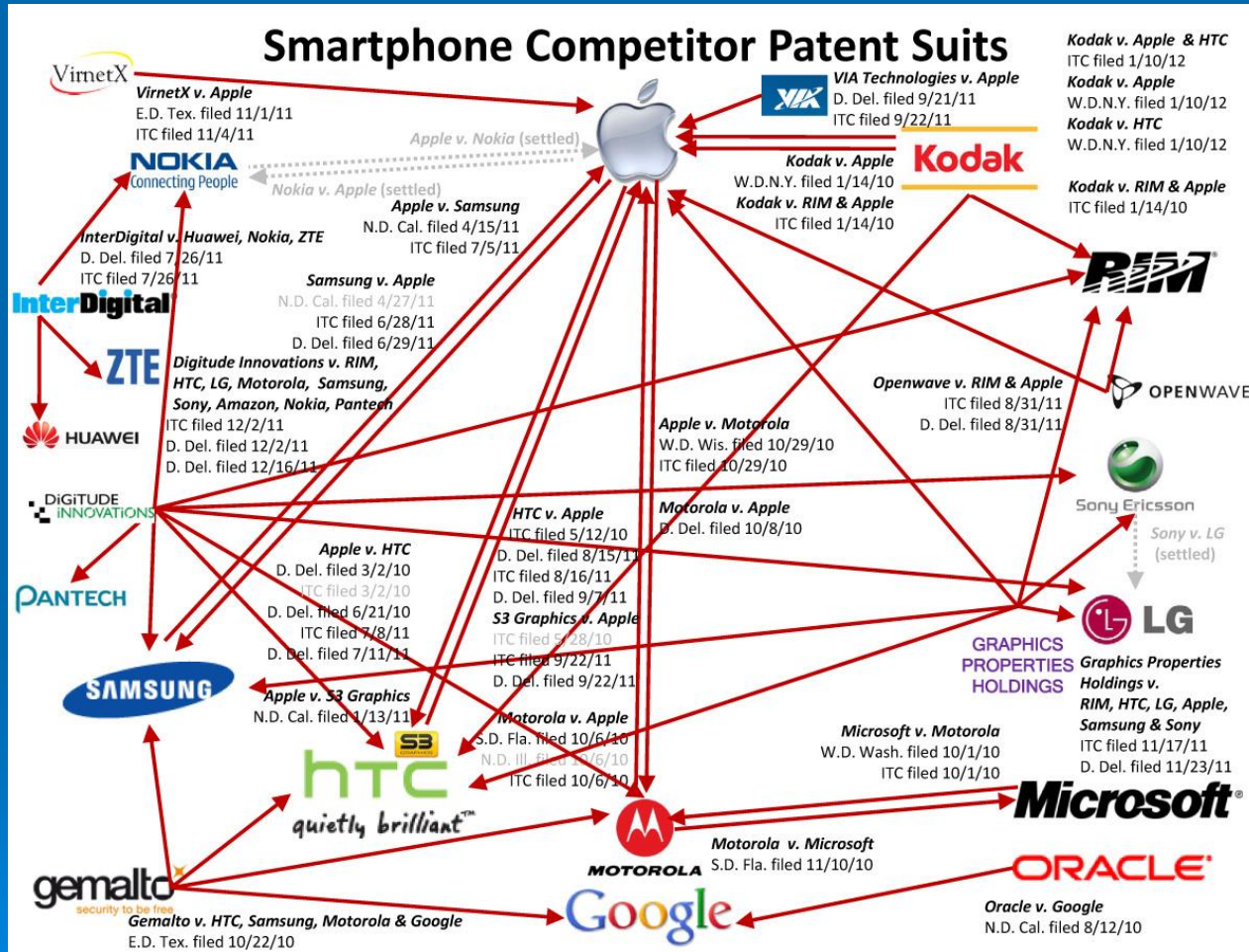
Akıllı Telefonlarda Standartlar

- Akıllı telefonlarda patent mücadelesi “standart”larda yoğunlaşmaktadır.
- Standart, cihazların birlikte çalışabileceği ve ara işlerliği sağlayabilecekleri ortak platformları ifade etmektedir.
- Standart Belirleyen Kuruluşlar (*Standart-Setting Organizations – SSO*) standartları tespit eder.
- Akıllı telefonlara ilişkin bir standart belirlendikten sonra, bu standarda ilişkin patente (*Standart Essential Patent- SEP*) sahip olan;
  - - Önleyici ihtiyati tedbir kararı alamaz
  - - uygun bir ücret karşılığı lisans vermek zorundadır.

SEP -*Standart Essential Patent*

- FRAND lisansları, teknolojik standartların gelişmesinde ve uygulanmasında çok yararlı olmaktadır. Bu standartlara ilişkin patentlere de ***Standart Essential Patent- SEP*** denilmektedir.
- Bu bağlamda kablosuz geniş bant (*WiFi*) teknolojileri, video sıkıştırma teknolojileri, (*H.264*), telekomünikasyon standartları (3G/4G) SEP patenti sayılmaktadır.
- Buna karşılık, kaydırarak kilitleme (*slide-to-unlock*) ve e-mail uyarı sistemleri ise SEP niteliğine sahip değildir.
- Patent davalarında, taraflar, patentelenen teknolojinin SEP kapsamında olup olmadığını ispat konusuna yoğunlaşmaktadırlar.
- Zira SEP olursa FRAND lisansına konu olacak.

Akıllı Telefonlarla İlgili Patent Davaları

Müzik Eserleri

- Mp3 teknolojisinin gelişmesi ile müzik eserlerinin internete aktarılması oldukça kolaylaşmıştır.
- Mp3 formatındaki müzik eserleri, dosya paylaşım programları ile *P2P* yöntemi kullanılarak sanal alemde dolaşmaktadır.
- İşte bu format dönüşümü FSEK anlamında çoğaltma sayılır.
- Bir müzik eserinin *şahsi kullanım* amacıyla internetten indirilmesi FSEK m. 38 uyarınca serbesttir.
- Ancak indirilen eserlerin başkasının da kullanımına açması *umuma iletim* hakkının ihlali sayılır.

İnternette Müzik Lisanlama

- - ***Tethered Download***; Sınırlı yada koşullu lisanslama demektir. İnternete bağlı olunmasa da genellikle 30 gün süreli müzik indirilebilmektedir. Bu süre sonunda DRM sistemi üyeliği çek etmektedir. Microsoft'un 2004'te sürdürdüğü Janus ve iPod
- - ***On Demand Stream***; İnternete bağlı olduğunda aylık veya daha uzun süreli abanelik ücreti karşılığında abonelik sistemine dayanır. Premium abonelik dışında reklam desteği de alınır. Örnek; Spotify, Apple, Rhapsody

İnternette Görüntüler

- *i.* İnternette dijital hale getirilmiş görüntüler bizatihi bilgisayar tarafından animasyon vb. amaçlarla yaratılabilir.
- Bilgisayar aracılığıyla görüntülerin ve sinema filmlerinin elektronik ortamda çoğaltılması, indirilmesi veya dosya paylaşımına açık hale getirilmesi telif hakkı ihlali oluşturur.
- *ii.* Fikri hukuk tarafından korunan resim v.b.gibi tarayıcıyla dijital hale dönüştürülmesi, bu görüntünün orijinal formdaki hak sahibinin telif hakkını ihlal eder.

Fikri Mülkiyet Açısından Web Sayfaları

- Web sayfası veya internet sitesi resim, video görüntüleri, müzik ve veya tablolardan oluşabilir.
- *Metinler*, sahibinin özelliğini taşıyor (orijinal) ise ilim ve edebiyat eseri olarak korunur. Basit banal nitelikteki metinler ve reklam sloganları hariç.
- Web sitesinde yer alan fotoğraflar, teknik nitelikte ise FSEK m.4 uyarınca, estetik nitelikte ise güzel sanat eseri olarak koruma bulur.
- Bir sitenin düzeni (Layout) güzel sanat eseri oluşturabilir.

Fikri Mülkiyet Açısından Web Sayfaları-2

- Web sayfasının hazırlanması bilgisayar programlarıyla yapılırsa da, ekran yüzeyinin metin ve grafik olarak tasarımı, bilgisayar programı sayılmaz.
- “koy sepete- *1-click-order*” gibi teknik nitelikli fonksiyonel tasarımı patent konusu olabilir. Örneğin Amazon’un patenti.
- Buluş basamağı eksik olan teknik tasarımlar ise yeni ve ayırt edici olmaları koşuluyla tasarım korumasından yararlanabilir.

Web Sayfaları ve Veri Tabanları

- Web sayfası aynı zamanda bir veri tabanı niteliğinde de olabilir.
- Eğer Web sayfasını oluşturan verilerin seçimi ve uyarlanması orijinallik bulunuyorsa, işleme ve derleme eser sayılır.
- Yok eğer web sayfasında yer alan verilerin oluşumunda esaslı bir yatırım yapılmışsa, FSEK uyarınca “kendine özgü koruma” söz konusu olabilir.

İnternette - Online Çoğaltma

- Web sayfasının tarayıcı program tarafından yerel bilgisayarın RAM'ine geçici olarak kopyalanması dahi çoğaltma sayılır ve hak sahibinin iznine bağlıdır.
- Kişisel kullanım istisnasına göre, ticari amaçla olmamak şartıyla bir web sitesine girilmesinin ve bu sitede yer alan unsurların çoğaltılması serbesttir.
- Web sayfasının Usenet tartışma gruplarına postalanması veya başkasına e-mail veya facebook aracılığıyla gönderilmesi eser sahibinin fikri hakkının ihlali niteliğindedir.

Linkler

- Bir başka web sitesinin ana sayfasına yapılacak linkler, herhangi bir sorun yaratmaz. Bunlara olağan yada **yüzeysel linkler** denilmektedir.
- Bir sitenin ana sayfasını atlayarak aynı sitenin alt sayfalarına yapılan linkler ise **derin (deep) link** olarak adlandırılmaktadır.
- Ticari bir amaçla derin link uygulaması kullanılıyorsa, başkasının emeğinden ve üründen haksız yere faydalanmak şeklinde haksız rekabet söz konusu olur.

Linkler - 2

- Yine bir başka web sitesindeki veri tabanına link vermek için mutlaka eser sahibinden mali hakkın kendisinin yada kullanma lisansının alınması gerekir.
- Yararlanma hakkına sahip olunan bir web sitesindeki veri tabanının tamamı veya önemli bir kısmı transfer edilerek başka bir veri tabanı oluşturulamaz.
- Aksi halde, veri tabanı üzerindeki fikri hak yada kendine özgü hak ihlal edilmiş olur.

Çerçeve İçine Alma (*Frames*)

- . Bir çerçeve etkin kılınarak yeni bir siteye bağlanılırken aynı anda önceki sitedeki görüntüler de ekranda görülebilmektedir.
- Çerçeve içindeki diğer siteye ait link tıklandığında, hedef sitedeki içerik, önceki sitenin çerçevesi içinde görünmektedir.
- . Çerçeve türü linkle başka bir siteye bağlanıldığında bu sitedeki “banners” denilen reklamlar görülmediğinden kazanç kaybı söz konusu olmaktadır. *Washington Post v. Total News davası*

Ön Belleğe Alma (Caching)

- Genel olarak caching, sık sık ulaşılan bilgileri “cache” de denilen bilgisayarın ön belleğinde tutma işlemidir.
- ISP’ ler popüler web sitelerini ön belleğe almaktadırlar.
- Kullanıcı, tıkladığı Web sitesinin ISP’ nin ön belleğindeki haline ulaşırsa bu durum sayaç tarafından tespit edilemez.
- Dolayısıyla ön belleğe alma işlemi, web sitesinin “hit” olmasını engelleyerek reklam değerinin azalmasına neden olmaktadır.

İçerikToplama (*Screen Scraping*)

- İnternette her türlü veri ve bilgiyi kullanarak hedef kitlelere işlenmiş olarak sunma; *içerik toplayıcılık*, popüler olmuştur.
- İçerik toplamının meşru sayılması için **içeriğin**;
- -eser niteliğinde olmaması,
- -sui generis veri tabanı içeriğininin önemli olmayan bir kısmının kullanılması,
- Site yada program sahibi tarafından toplanmasının teknik önlemlerle engellenmemesi,
- lazımdır.

Elektronik Kitap (e-book)

- Elektronik kitap, elektronik ortamda yayımlanan elektronik ortama aktarılarak kullanılan metin, resim ve film gibi medya biçimidir. Amazon Kindle,
- Bir eserin e-kitap olarak yayınlanabilmesi için eser sahibinin *özel izni* gerekir
- Kullanılan ekitap yüklü cihazın başkasına satılması halinde yayma hakkına ilişkin tükenme ilkesi gereğince satış hukuka uygundur.
- Taraflar arasındaki sözleşmede başkasına devri yasaklayan hükümleri Alman mahkemeleri geçerli saymaktadır. Genel işlem şartları?

➤ **İlginiz için çok teşekkürler !**

- **mt@mustafatopaloglu.av.tr**